

Riešenie rizík v poľnohospodárstve v čase prudkých výkyvov počasia, najvyšší čas na prípravu riešení

SPPK v roku 2017 monitorovala škody vzniknuté týmito činiteľmi, pričom škody vzniknuté následkom jarných mrazov sú vo výške 9,8 mil. eur, výška škôd spôsobených suchom dosahuje predbežne cca 40 mil. eur, v súčasnosti sa upresňuje.

SPPK aj v roku 2018 vykonáva monitoring regiónov, v ktorých sa v apríli - máji začal prejavovať akútny nedostatok vlhky, ktorý negatívne ovplyvňuje tohtoročnú úrodu poľnohospodárskych plodín. Avšak v niektorých regiónoch, resp. lokalitách akútne sucho vystriedali koncom mája a začiatkom júna privalové dažde alebo búrky s krúpami, ktoré v mnohých prípadoch spôsobili úplnú likvidáciu úrody. **Tu si dovoľíme poukázať na prudko sa meniace poveternostné podmienky a nevyhnutnosť pružne na tie podmienky reagovať z pozície poľnohospodárov, ale aj z pozície rezortu pôdohospodárstva, resp. štátu.**

Domnievame sa, že z pozície Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky je potrebné urýchlene systémovo riešiť riadenie rizík v poľnohospodárstve zriadením rizikového fondu, ako odozvu na klimatické zmeny a s tým súvisiace prudké zmeny počasia a oveľa častejšie anomálie, spôsobujúce škody na poľnohospodárskej výrobe, prejavujúce sa predovšetkým mrazmi, extrémnym suchom, vysokými teplotami, krupobitím (ktoré postihli poľnohospodárov, ovocinárov, vinohradníkov aj v uplynulom roku), záplavami, víchricami, prípadne inými nepriaznivými poveternostnými udalosťami, ktoré je možné prirovnáť k prírodným katastrofám alebo mimoriadnym udalostiam.

V iných krajinách existuje systém monitorovania a vyhodnocovania vznikajúcich škôd. Vláda Českej republiky dňa 25.9.2017 schválila pre poľnohospodárov čiastočnú náhradu na sucha a mrazy za rok 2017. Na odškodnenie sucha bola vyčlenená suma dve miliardy českých korún (cca 78 miliónov eur), na odškodnenie mrazov 208 miliónov českých korún (cca 8,1 milióna eur). 18.4.2018 vláda Českej

republiky schválila posilnenie dotačného programu na budovanie závlah o 141 miliónov českých korún (cca 5,5 milióna eur). Dňa 9.5.2018 bola na internetovej stránke SZIF (Státní zemědělský intervenční fond - platobná agentúra v Českej republike) zverejnená informácia obsahujúca podmienky pre poskytnutie dotácie na zmiernenie škôd suchom za rok 2017, formulár žiadosti a metodický pokyn pre žiadateľa. Žiadosti je možné podávať v termíne 18. - 29.06.2018.

Doterajšia prax v monitorovaní vznikajúcich škôd potvrdzuje, že pri monitorovaní a vyhodnocovaní škôd v poľnohospodárstve je potrebné zaoberať sa predovšetkým týmito okruhmi problémov:

- Určovanie postihnutých lokalít
- Určovanie postihnutých plodín
- Určenie miery minimálneho poškodenia na odškodnenie
- Prevencia zo strany poľnohospodára (zavlažovanie, protimrazová ochrana a pod.)
- Spôsob výpočtu strát, verifikácia strát (oceňovanie strát na úrode podľa vnútropodnikových cien poľnohospodárov alebo podľa štatistických údajov štátnych organizácií, porovnávanie úrod, zriaďovanie verifikačných komisií a pod.)
- Miera zainteresovanosti jednotlivých zúčastnených inštitúcií a poľnohospodárov

Dňa 12.6.2018 sa na MPRV SR uskutočnilo stretnutie k tejto problematike, a to aj za účasti SPPK. Sme toho názoru, že v rámci pripravovaného systému riešenia je potrebné vytvoriť príslušné metodické postupy pre monitorovanie a vyhodnocovanie vznikajúcich škôd.

SPPK na základe viacročných skúseností z monitorovania vznikajúcich škôd je k dispozícii pri príprave metodického postupu pre odškodnenie poľnohospodárov za rok 2017, ako systému riadenia rizík v poľnohospodárstve.

